

Gelaagdheid in 'Opening Night'

'Het leven is een schouwtoneel' schreef Vondel. In de nieuwe voorstelling van regisseur Ivo van Hove tonen Toneelgroep Amsterdam en NTGent dat ook het omgekeerde waar is. Acteurs zijn échte mensen die hun persoonlijke bagage meebrengen als zij opkomen. Grenzen vervagen in deze pakkende coproductie, spel en werkelijkheid lopen steeds meer in elkaar over. Toneel is in 'Opening Night' als het leven zelf.

'Opening Night' is een bewerking van de gelijknamige film die de Amerikaan John Cassavetes in 1977 schreef en regisseerde. Cassavetes (1929-1989) combineerde een bestaan als acteur met een carrière als onafhankelijk cineast. Zijn scenario's kregen vorm na uitgebreide improvisaties met zijn spelers. Vervolgens verfilmde hij zo'n script in een kenmerkende, documentair aandoende 'cinéma vérité'-stijl.

Videobeelden

Die benadering zien we ook terug in deze theaterbewerking, dankzij projecties van videobeelden die op datzelfde moment gefilmd worden door zich vrij over het toneel bewegende cameramensen. Het

versterkt de indruk van een blikje achter de schermen en heft ook de beperking van zichtlijnen op: wat vanuit de zaal niet te zien is, registreren de camera's wel. Bijkomend voordeel is dat door uitgekende close-ups ook de subtiele mimiek van de acteurs moeiteloos kan worden opgepikt.

Vooral hoofdrolspeelster Elsie de Brauw maakt daar prachtig gebruik van. Zij speelt Myrtle Gordon, een stercrater van in de veertig die worstelt met haar rol in het stuk 'De tweede vrouw'. 'Opening Night' laat de schermutselingen zien die voorafgaan aan de totstandkoming van dit toneelstuk: in het repetitielokaal, bij de try-outs en tijdens de uiteindelijke première.

Allerlei factoren dragen bij aan de mentale crisis van Myrtle. Het stuk dat zij moet spelen - over een vrouw die naarmate zij ouder wordt steeds meer met lege handen

staat - raakt bij haar een gevoelige snaar. Haar overmatig drankgebruik en de plotselinge dood van een jonge fan (Hedewych Minis) dragen evenmin bij aan haar emotionele stabiliteit. De theaterfamilie springt op uiteenlopende manieren om met de uitbarstingen van Myrtle. Zo reageert tegenspeler en ex-man Maurice (Jacob Derwig) onverschillig, probeert regisseur Manny (Fedja van Huêt) bevestiging te bieden en zoekt schrijfster Sarah (Chris Nietvelt) ogenrollend de confrontatie.

Regisseur Ivo van Hove geeft dit keer zijn acteurs voldoende ruimte, zonder ze los te laten. Hij peurt humor en drama uit de botsende ego's van theatrale persoonlijkheden en toont de ondoorgroende lijke kronkelwegen van een creatief proces. Tegelijkertijd brengt zijn gelaagde voorstelling op onnadrukkelijke wijze ook veel grotere thema's over het voetlicht. Het geslaagde 'Opening Night' laat zien dat spelen niet alleen een manier van leven is, maar ook een manier van overleven.

Marco Weijers

Voorstelling: 'Opening Night' door Toneelgroep Amsterdam en NTGent; **auteur:** John Cassavetes; **regie:** Ivo van Hove; **vertaling:** Sam Bogaerts, Gerardjan Rijnders; **decor & licht:** Jan Versweyveld; **kostuums:** An d'Huys; **geluid:** Marc Meulemans; **video:** Erik Lint; **spel:** Elsie de Brauw, Jacob Derwig, Oscar van Rompay, Lien De Graeve, Fedja van Huêt, Katja Herbers, Chris Nietvelt, Hedewych Minis e.a.; **gezien:** Sadsschouwburg, Amsterdam.

■ Jacob Derwig en Elsie de Brauw in 'Opening Night'.

FOTO: JAN VERSWEYVELD

